

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕЧНА
СЕДМИЦА

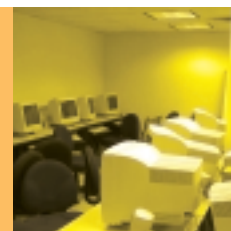
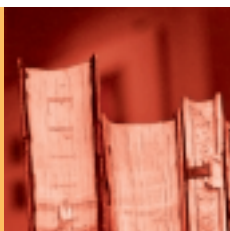
15-21 май 2006

Библиотеката – инвестиция в бъдещето!

Някои факти за българските библиотеки

- В страната има:
 - наг 3000 обществени
 - наг 2500 училищни
 - наг 70 университетски
 - наг 300 научни и специални библиотеки
- Библиотеките притежават общо наг 95 000 000 книги, периодични издания, картографски, графични и нотни издания, електронни носители на информация и др.
- Библиотеките се посещават от наг 1 700 000 читатели и регистрират наг 17 000 000 посещения годишно.
- Всяка българска библиотека е отворена за ползване около 3700 часа годишно.
- Наг 65% от ползвателите на библиотеките са ученици и студенти.
- Библиотеките са основно място за достъп до Интернет в малките градове и селата.
- В библиотеките работят наг 7 000 библиотечни и други специалисти.
- 22% от библиотеките не разполагат със средства за покупка на нова литература.
- Наг 30% от библиотеките нямат средства за абонамент на периодични издания.
- 70% от библиотеките не разполагат с компютри.
- Само 9% от библиотеките притежават колекции от CD-ROM и едва 3% – колекции от DVD.
- Само 8% разполагат с компютърни работни места за ползватели.
- Само 14% имат връзка с Интернет.
- Само 6% предлагат достъп до Интернет за своите читатели.
- Само 3% от библиотеките имат Интернет страници.
- Българските библиотеки са на последно място по финансови показатели от 29 страни в Европа.

Източници: Годишник на НСИ, 2002; Доклад i-България 2005 на Фондация Приложни изследвания и комуникации; Национално представително изследване „Готовност на българските библиотеки за превръщането им в центрове на знанието на информационното общество”, 2006; Доклад „Милениум 2000” на европейската програма за библиотечна икономика LIBECON

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕЧНА
СЕДМИЦА
15-21 май 2006

Библиотеката – инвестиция в бъдещето!

Обществените библиотеки – партньори на гражданското общество и местните власти

Обществените библиотеки са *нашите* библиотеки - *моята* и *вашата*! Хиляди граждани и организации ползват фондовете и услугите им като общодостъпно място за търсене на информация, за проучване и решаване на лични, професионални и граждански проблеми.

Обществените библиотеки осигуряват широкоспектърен пакет от ресурси, услуги и информация в помощ на гражданите, общинските власти, неправителствения сектор и местния бизнес, като предоставят на своите потребители необходимите печатни, звукови, образни или дигитални източници.

Обществените библиотеки са единствените институти, които издирват, организират, съхраняват и предоставят за ползване на обществото краеведска информация и притежават богат архив на местния печат.

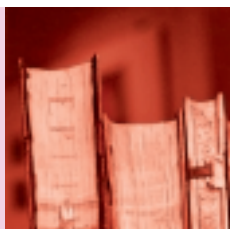
Обществените библиотеки са важен фактор и надеждни партньори на властта и гражданското общество, като:

- предлагат различни гледни точки и безпристрастна информация, подпомагат обществените организации, местната и сръжавната власт, огласявайки действията и решенията им;
- функционират като съвременен обществен център за обучение през целия живот, за информация, социални контакти, за дискусии по обществени проблеми и културни събития;
- разполагат с образовани, квалифицирани и отговорни библиотечни специалисти, осигуряващи професионално представяне и ползване на многообразни библиотечни услуги.

За да бъдат перспективна инвестиция на властта и гражданското общество, обществените библиотеки се нуждаят от:

- включване в областни и общински стратегии, проекти и програми за развитие на територията и общността, както и в международни партньорства;
- целеви инвестиции за изграждане на регионална библиотечно-информационна мрежа от различните видове библиотеки;
- обогатяване на библиотечните фондове и информационните ресурси, модернизиране на технологиите и материално-техническата база на библиотеките;
- подкрепа от местния бизнес чрез спонсорство и дарителство.

Обществените библиотеки разчитат на разбирането, съпричастността и подкрепата на представителите на властта и гражданското общество за утвърждаването им като необходими и равностойни партньори.

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕЧНА
СЕДМИЦА
15-21 май 2006

Библиотеката – инвестиция в бъдещето!

ОБРЪЩЕНИЕ на Съюза на библиотечните и информационните работници

В историческото развитие на страната библиотеките са играли важна роля като центрове на българската духовност, култура, образование и наука и пазители на писменото културно наследство. Днес те са водещи информационни институти, осигуряващи широк достъп на всички слоеве от обществото до най-ценните образци на българската и световната култура и до съвременните постижения на цивилизацията.

Библиотеките ежедневно работят в полза на българските граждани, независимо от тяхното образование, вероизповедание и социално положение. Те създават условия за интелектуална свобода, равен достъп до информация и откриват пътя към новите информационни технологии. Така те се превръщат във важно условие за успех в динамичния информационен свят.

В България функционират над 6000 библиотеки от всички видове: национална, регионални, общински и читалищни библиотеки, училищни и университетски библиотеки, към научни организации, специализирани библиотеки. В тях работят над 7000 библиотекари, които правят достъпен света на познанието, заключен в книжовното богатство и глобалната мрежа, помагайки на хората от всички възрасти да откриват нужната им информация.

С участието в международните информационни мрежи, библиотеките разпространяват информация за българската книжовност по света.

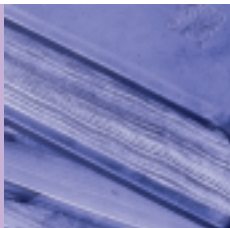
Нашите библиотеки разполагат с потенциала да партнират на законодателната и изпълнителната власт за развитието на гражданското общество, защото са:

- динамични средища за опазване и достъп до книжовното наследство, за популяризиране на българската книга и на вековната ни култура;
- в ключова позиция при изпълнението на националните програми за електронно правителство, електронно образование и обучение през целия живот;
- модерни обществени центрове за информация и основни пунктове за достъп до Интернет във всяко българско селище;
- притегателно място за нашите деца и центрове за целенасочено насърчаване на четенето и интереса към книгата;
- в помощ на хората в неравностойно положение и тяхната интеграция в обществото;
- партньори в развитието на предприемачеството, осигурявайки достъп до информация за иновации и програми за бизнеса.

За да бъде успешно това партньорство, библиотеките се нуждаят от:

- дългосрочна национална стратегия за тяхното развитие;
- включването им в действащите и бъдещите стратегически и програмни документи за развитието на образованието, науката, културата и информационното общество;
- осъвременяване на нормативната база и хармонизирането ѝ с европейските препоръки и директиви;
- целеви инвестиции в изграждането на национална библиотечно-информационна мрежа и технологичното им обновление;
- организационна и финансова подкрепа за създаване на българска електронна библиотека.

Призоваваме всички български граждани, политици, интелектуалци, държавни органи и неправителствени организации да се присъединят към нас в отговорната кауза: опазвайки традициите, да обновим българските библиотеки, чиято мисия е неотменно свързана с бъдещето на нашата нация и на младите хора.

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕЧНА
СЕДМИЦА
15-21 май 2006

Библиотеката – инвестиция в бъдещето!

ЕТИЧЕН КОДЕКС

Въведение

Етичният кодекс на библиотекарите в Република България предлага норми за професионално поведение, отговарящи на задачите и интересите на библиотечната общност, и имащи за цел да консолидират цялостната ѝ дейност и стила на общуване в нея.

Проектът на „Кодекса“ е отворен документ, подлежащ на обсъждане и след приемането му и на периодично допълване и осъвременяване. Той предлага стандарти за поведение, към които е желателно да се придържат всички колеги, които ценят, уважават, издигат и утвърждават авторитета на библиотечната професия.

„Кодексът“ е подготвен въз основа на опита на повече от 20 национални библиотечни асоциации, съобразен е с основополагащи документи, приети от ИФЛА, ЮНЕСКО и др. и отразява традициите в българската културна и професионална практика.

Поддържаме тезата и работим за утвърждаване на водещата роля на библиотеките в развитието на гражданското и информационно общество и гарантираме спазването на основните граждански права на личността.

Като транслятор на знанието и идеите, културата и традициите, на националните и общочовешките ценности, ние създаваме атмосфера на доверие, толерантност и плурализъм в духовното пространство на страната и света.

Осигуряваме и предлагаме високо културно и професионално равнище на библиотечно-информационно обслужване на потребителите чрез научно-организиран колекции, достъп до бази данни и създаваната от нас информация, като спазваме принципите за обективност и безпристрастност.

Гарантираме равни права за свободен достъп до информацията като неотменно право на личността, и не допускаме каквато и да е форма на цензура или дискриминация поради расови, етнически, полови, религиозни, културни, възрастови, политически и каквито и да е други различия във възгледите и статуса на потребителите. Спазваме принципите на авторското право и на интелектуалната свобода и защитаваме правата на създателите на информация, когато посредничим между тях и потребителите.

Защитаваме всички права на потребителите, свързани с тайната на четенето, с поверителността на търсената и ползваната информация и с личните им данни, освен в случаите, когато те противоречат на законите на страната.

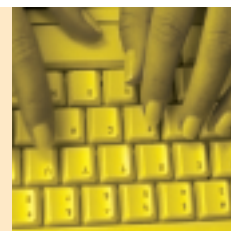
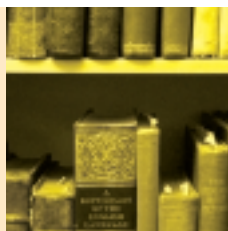
Отнасяме се с уважение и коректност към колегите си и си партнираме с тях добронамерено, почтено и открито. Споделяме своя опит и поддържаме толерантни отношения, гарантиращи комфортна психологическа среда както за потребителите, така и за самите нас.

Не допускаме личните ни интереси и мнения да доминират за сметка на потребителите, на колегите или на институцията, която представляваме, както и постъпки и действия, които са в техен ущърб. Възникналите проблеми решаваме вътре в институцията чрез открит и коректен диалог.

Убедени сме, че успешната кариера зависи от три неща: характер, специални знания и опит и се стремим към тяхното изграждане чрез всички форми на продължаващото обучение, за да бъдем максимално полезни със своята компетентност преди всичко на своите потребители.

С компетентност, професионална честност и лоялност, работим за утвърждаването на висок обществен статус на професията ни и на авторитета на библиотечната институция.

Създаваме обществен интерес към мисията на библиотеките и към професията ни и лобираме за подкрепа от държавните институции, местната власт, неправителствените организации и обществените сдружения.

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕЧНА
СЕДМИЦА

15-21 май 2006

Библиотеката – инвестиция в бъдещето!

Училищната библиотека – Врата към нови хоризонти за нашите деца

Училищната библиотека е неразделна част от учебно-възпитателния процес на децата и младежите. Тя е в основата на всяка дългосрочна стратегия за грамотност и успешно образование.

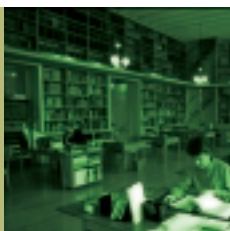
Училищната библиотека:

- осигурява равен достъп на учители и ученици до различни по тип и вид информационни ресурси, необходими за пълноценния учебен процес;
- предлага широки възможности за самостоятелна работа, стимулира критическото и творческото мислене, ефективно използване на информацията, провокира обмена на опит и идеи;
- изгражда умения и развива потребности у погроставащите за обучение през целия живот, развива техния светоглед;
- изучава потребностите на децата и на тези, които се грижат за тях в училище, като им осигурява спокойна и стимулираща среда за учене и почивка, включваща и игрите, и новите технологии;
- стимулира ползотворното сътрудничество между библиотечните специалисти и преподавателите, в услуга на качеството на учебния процес и личностното развитие на ученика;
- взаимодейства активно с училищното ръководство, училищното настоятелство, родителите и заинтересованите лица и институции за постигане на своите цели и задачи.

За да осъществяват основните си функции, училищните библиотеки се нуждаят от:

- регламентиране на мястото и ролята им в стратегическите и програмните документи за средното образование;
- изработване и утвърждаване на нормативни документи за статута и финансирането им в съответствие със Закона за народната просвета;
- създаване на структура в Министерството на образованието, която да се ангажира пряко с администрирането на училищните библиотеки;
- легитимиране на мястото и ролята на училищния библиотекар в учебно-възпитателния процес.

Училищната библиотека в българското средно училище се нуждае от подкрепата на всички отговорни институции на национално, регионално и местно равнище. Всяка вложена от държавата и обществото инвестиция в нея е залог за общото ни по-добро бъдеще!

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕЧНА
СЕДМИЦА
15-21 май 2006

Библиотеката – инвестиция в бъдещето!

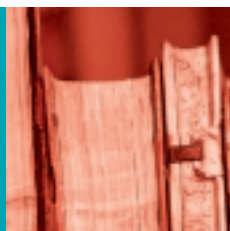
Университетските библиотеки В единното образователно пространство

Университетските библиотеки гнес:

- Информационно осигуряват висшето образование и научноизследователската дейност и са партньор в процеса на европейската интеграция на българското образование и наука;
- Внедряват в дейността си новите информационни технологии, електронните носители на информация и комплектуват многоотраслови бази данни с научна информация;
- Предлагат на своите читатели традиционни и модерни услуги, като: електронни каталози, електронна доставка на документи, дигитални колекции, собствени електронни ресурси, достъп до бази данни, адаптирани услуги за хора с увреждания и т.н. в помощ на академическата и научната общност;
- Участват в разработването и внедряването на новите форми на дистанционното и продължаващото обучение, на електронното образование и обучение;
- Осъществяват проекти за дигитализация на библиотечните фондове и създават собствени бази данни с цел обмен на национално и международно ниво;
- Като основен компонент в структурата на висшите училища, играят важна роля за качеството на учебния, преподавателския и изследователския процес, както и в институционалната акредитация;
- Изпълняват функциите на образователни институции, като съдействат за изграждането на съвременна информационна култура на потребителите, в отговор изискванията на информационното общество и за обезпечаване на свободния достъп до информация и познание.

Подкрепете модерното развитие на университетските библиотеки чрез:

- Национална стратегия за информационно осигуряване на научноизследователската дейност и образованието и регламентиране в нормативните документи на статута, дейността и спецификата на университетските библиотеки;
- Финансово подпомагане усилията им да комплектуват многоотраслови бази данни с научна информация с подкрепата на държавата. Насърчаване на кооперирането между библиотеките при висшите училища за споделено ползване и интегриране на електронните информационни ресурси;
- Промени в нормативната база за финансирането им (стабилно финансиране в бюджетите на университетите, възможност за алтернативни източници и други);
- Разширяване на представянето им в акредитационните материали и процедури за висшите училища;
- Създаване на механизми за включване на студенти в работата на библиотеките;
- Подпомагане усилията им за създаване на адаптирана архитектурна среда и равни условия за достъп до информация и знание за студентите с увреждания;
- Възможност за участието им в проекти и програми, свързани с европейската интеграция на образователната, научната и други сфери.

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕЧНА
СЕДМИЦА

15-21 май 2006

Библиотеката – инвестиция в бъдещето!

Народната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ – най-българската институция

Най-старата и значима наша културна институция в качеството си на Национална библиотека:

- Събира, обработва, съхранява и предоставя за ползване печатни издания и документи, издадени на територията на страната. Създава и съхранява *Архив на българската книжнина* от документи по смисъла на Закона за задължителното депозирание на екземпляри от печатни и други произведения;
- Създава библиотечни колекции от: български, славянски, ориенталски и чуждоезични ръкописи, архивни документи, редки, ценни и старопечатни книги и ги съхранява, обработва научно и предоставя за изследователска работа; чуждестранна литература във всички области на знанието; официални публикации в рамките на международния обмен; публикации в чужбина на български език или свързани по съдържанието си с България, както и преводни издания на български автори, издадени в чужбина (*Булгарика*);
- Осигурява достъп до библиотечните си колекции и бази данни и предоставя достъп до библиотечни колекции и бази данни на други библиотеки;
- Създава *Българската национална библиография*, като изработва и предоставя за ползване библиографските записи на документите, депозирани по реда на Закона за задължителното депозирание; обнародва и разпространява националната библиография; извършва каталогизация в публикацията и подготвя щрих код за книгите, периодичните издания и други видове документи; предоставя на Националния статистически институт данни за издателската продукция в страната;
- Извършва реставрация и консервация на български, славянски, ориенталски и други чуждоезични ръкописи, архивни документи, редки, ценни и старопечатни издания с национално значение;
- Извършва научни и научно-приложни изследвания в областта на библиотекознанието, библиографознанието, книгознанието, архивистиката, реставрацията и консервацията на книжни материали;
- Присъжда международни стандартни номера на книги; международни стандартни номера на периодични издания в качеството си на национален представител на международните агенции;
- Предоставя консултантска и експертна професионална помощ на библиотеки, други институции и граждани.

НАЦИОНАЛНАТА БИБЛИОТЕКА при решаването на своите приоритетни задачи се нуждае от:

- Инвестиции в изграждането на информационната библиотечна мрежа - закупуване на *нов програмен продукт* за обработка, съхраняване и достъп до изградените вече големи масиви от национални бази данни на българската книжовна продукция и обновяване на техниката;
- Реализиране на пилотните проекти за дигитализация на документи с цел включване в Европейската електронна библиотека;
- Доизграждане и обзавеждане на книгохранилището за Архива на българската книжнина в кв. Изгрев;
- Инициране на промени в нормативното осигуряване на дейността - обсъждане на подготовения Проект за закон за Националната библиотека и на предложенията за допълнения и изменения в Закона за депозирание на печатни и други видове документи.

Инвестициите в Националната библиотека, като основен фактор в националната културна политика и бъдещата евроинтеграция, са вложени в бъдещето на България.

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕЧНА
СЕДМИЦА
15-21 май 2006

*Библиотеката –
инвестиция в бъдещето!*

Съюз на библиотечните и информационните работници

- Неправителствена организация, основана през 1990 г.
- Обединява специалисти с квалификация в областта на библиотечното дело и научната информация.
- Има над 1000 индивидуални и колективни членове, 13 регионалните гружества и 5 секции.
- Член на международните библиотечни организации IFLA и EBLIDA.

Основни цели

- Да издига социалния статус на библиотечните и информационните специалисти.
- Да участва при разработването на националната библиотечна и информационна политика.
- Да лобира за осъвременяване на библиотечното законодателство и нормативната база.
- Да съдейства за хармонизация на законовата уредба с общоевропейските директиви.
- Да работи за все по-широка демократизация на библиотечното обслужване и осъществяване на принципа за универсален достъп до информация.
- Да стимулира въвеждането на нови технологии в библиотеките в сътрудничество с различни правителствени и неправителствени организации.
- Да работи за въвеждането и прилагането на международните стандарти в библиотечно-информационната дейност.
- Да стимулира научно-изследователската и научно-приложната дейност.
- Да работи за професионалното развитие на библиотечните и информационните специалисти чрез система за непрекъсната квалификация.
- Да информира за развитието на библиотечното дело и научната информация в чужбина.
- Да подкрепя сътрудничеството между библиотеките в страната и в чужбина.
- Да иницира нови проекти и начинания в полза на библиотеките с национално, местно и международно значение.
- Да сътрудничи със сродни организации и да представя професията в България и в международните организации.
- Да сътрудничи със сродни неправителствени организации и да съдейства за интеграцията на книжния сектор в страната.
- Да формира и застъпва интереса на професията и на потребителите на библиотеките при определянето и осъществяването на издателската политика на страната.
- Да стимулира дарителството в полза на библиотеките.

Основни дейности

- Организира национални и международни форуми, конференции и семинари по актуални проблеми на библиотечната и информационната дейност.
- Иницира и участва в национални кампании в подкрепа на книгите, четенето и библиотеките, информационното общество.
- Участва в европейски и международни библиотечни проекти и програми.
- Организира непрекъснатата професионална квалификация чрез Център за професионално образование на библиотеките.
- Издава Бюлетин, сборници с доклади от конференции, материали по библиотечно законодателство и издания в помощ на библиотечната практика.
- Издава електронен бюлетин с текуща информация за дейността на СБИР и неговите членове.

Нашите партньори

Министерство на културата
Съюз на народните читалища
Асоциация „Българска книга”

Посолство на САЩ
Британски съвет
Гьоте институт

Повече информация за нас: <http://www.lib.bg>

